

SHAKING UP SCIENCE AND SOCIETY RELATIONS

POLICY
RECOMMENDATIONS
FROM THE SPARKS
PROJECT

SPARKS

RETHINKING INNOVATION. TOGETHER.

Šiame dokumente pristatomos penkios svarbiausios politikos rekomendacijos, parengtos įgyvendinant SPARKS projektą. Europos, šalies ir regionų politikai kviečiami apmąstyti, kaip jie galėtų šias rekomendacijas integruoti į vietos politiką ir įgyvendinti praktikoje.

Rekomendacijas parengė SPARKS konsorciumas drauge su 150 projekto baigiamojo forumo dalyvių.

APIE SPARKS PROJEKTĄ

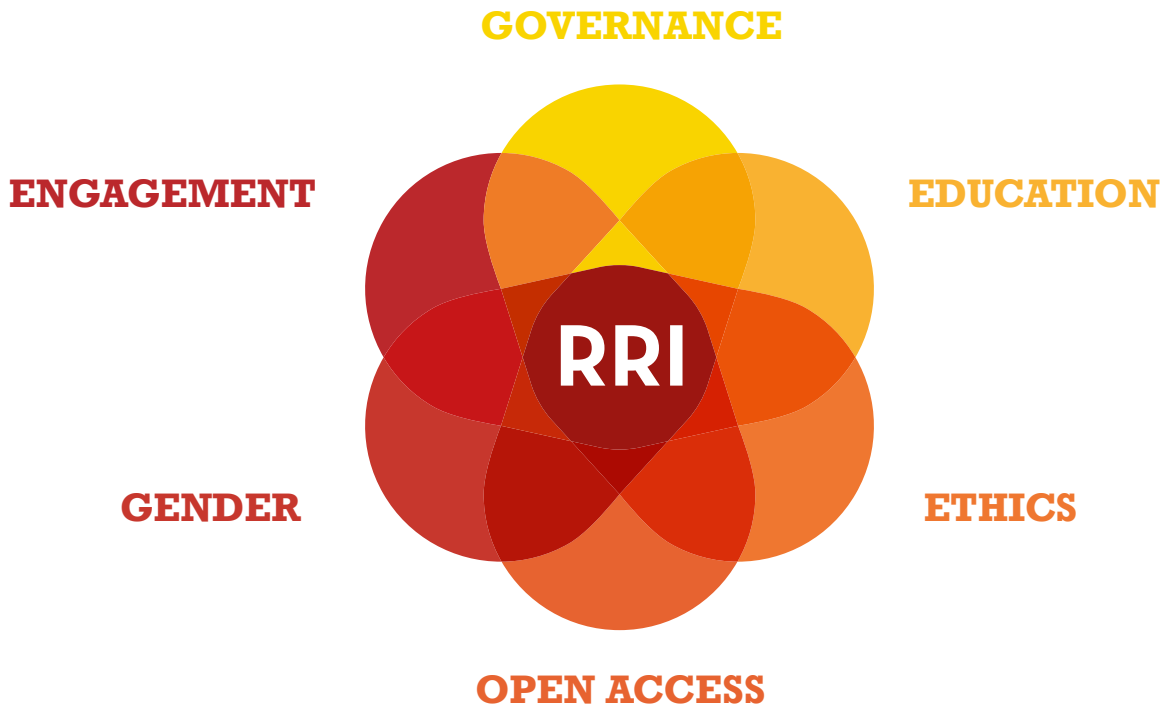
SPARKS yra projektas, kuriuo siekiama parodyti Europos piliečiams, kad jie gali įsitraukti į mokslo ir inovacijų kūrimo procesą, o įvairios suinteresuotos šalys gali ir turi prisiimti atsakomybę už tyrimus bei inovacijas. Bendram tikslui suvienydamas partnerius iš 29 Europos šalių, SPARKS projektas stato tiltus tarp mokslinių inovacijų vystymosi ir visuomenės, keliaujančios interaktyvios parodos ir daugiau nei 230 nepakartojamų renginių pagalba.

ATSAKINGŲ TYRIMŲ IR INOVACIJŲ VERTYBĖS

Pasak Europos Komisijos, Atsakingų tyrimų ir inovacijų (angl. Responsible Research and Innovation) sąvoka siekiama parodyti, kad „visuomenės veikėjai glaudžiai bendradarbiauja viso tyrimų ir inovacijų kūrimo proceso metu, siekdami abu procesus ir jų rezultatus priderinti prie Europos visuomenės poreikių, vertybių ir lūkesčių.“¹ Plačiąja prasme Atsakingų tyrimų ir inovacijų idėja skirta „rūpintis ateitimi, atsakingai koordinuojant mokslo ir inovacijų procesus šiandien“.²

Atsakingi tyrimai ir inovacijos bei nauji jų valdymo modeliai kviečia iš naujo permąstyti santykius tarp visuomenės ir tyrimų ir inovacijų sistemos, reikalaujančius naujų visuomenės įtraukimo formų. Šalia mokslo centrų, mokslo muziejų ir mokslo krautuvių kuriasi naujos erdvės, tokios kaip kūrybinės dirbtuvės ir mėgėjiškos laboratorijos, atverdamos naujas galimybes, leidžiančias užmegzti santykius tarp mokslininkų, mokslo entuziastų ir kitų suinteresuotųjų šalių. Ši veikla apima piliečių mokslinės veiklos bei pasidaryk pats mokslo iniciatyvas, kurios yra pristatomos ir SPARKS parodoje „Daugiau nei laboratorija: pasidaryk pats mokslo revoliucija“.

SPARKS politikos rekomendacijos parengtos atsižvelgiant į Atsakingų tyrimų ir inovacijų vertybes, ypač daug dėmesio skiriant dalyvaujamajam elementui, užtikrinančiam, visuomenės narių atstovavimą tyrimų ir inovacijų procese.

¹ EC (2012): Responsible Research and Innovation. Europe's Ability to Respond to Societal Challenges. European Commission, Brussels.

² Stilgoe, J.; Owen, R. & Macnaghten, P. (2013): Developing a framework for responsible innovation, Research Policy, 42, pp.1568-1580.

Photo: Beyond the Lab at AHHA Science Centre

1 REKOMENDACIJA: ĮKVĖPTI

Sukurti įkvėpiančią turinį ir sudaryti dalyvavimo galimybes, taip ugdant piliečių norą įsitraukti į mokslo procesus.

Photo: DIY Biologist © Angela Moore

“

Lankytojai buvo įkvėpti parodoje pristatytų istorijų. „Daugiau nei laboratorija: pasidaryk pats mokslo revoliucija“ paroda parodė itin teigiamas ateities perspektyvas. Ši paroda yra labai motyvuojanti.

Vietinis SPARKS organizatorius –
„Norrköping vizualizacijos centras“,
Švedija

”

LOGINIS PAGRINDIMAS

Domėjimasis mokslo naujovėmis turėtų kilti iš asmeninių interesų kurstomo įgimto žmogaus žingeidumo. Visuomenės nariai demonstruos susidomėjimą tomis problemomis, kurios yra glaudžiai susijusios su jų kasdieniu gyvenimu, pavyzdžiui, oro tarša, mityba ir sveikata. Šios problemos taip pat atspindi svarbius Europos socialinius iššūkius. Visuomenės domėjimosi mokslu skatinimas leidžia piliečiams aktyviau įsitraukti į tyrimų bei inovacijų kūrimo procesus, taip sudarant demokratiškesnio dalyvavimo galimybes. Europa negali pasiekti puikių rezultatų mokslo srityje be aukštos kokybės švietimo sistemos, ugdančios kritinį mąstymą. Šie įgūdžiai leis piliečiams prisidėti prie bendruomenių vystymosi ir daryti etiškus sprendimus dalyvaujant šalies moksliniame, politiniame gyvenime.

REKOMENDUOJAMI VEIKSMAI

A. Kritinio mąstymo ugdymas

- Europos Komisija turėtų užtikrinti, kad kuriant Europos švietimo erdvę kritinis mąstymas ir jo ugdymas būtų laikomas vienu iš svarbiausių įgūdžių ir švietimo erdvės kūrimo pagrindu (iki 2025 metų).
- Šalies ir regionų politikai turėtų užtikrinti, kad kritinio mąstymo ugdymas užimtų ypatingą vietą mokymo programose. Visą gyvenimą trunkantį kritinio mąstymo įgūdžių ugdymą turėtų užtikrinti dokumentiniai filmai, parodos, interaktyvi veikla su tyrėjais.
- Politikai turėtų skatinti kuo daugiau iniciatyvų, leidžiančių geriau integruoti formalų ir neformalų mokymąsi.

B. Visuomenės dalyvavimas

- Europos Komisija turėtų išnaudoti projekto „Horizon Europe“ (2021–2027) naują, visuomenės dalyvavimo misiją paremtą struktūrą, ir užtikrinti, kad visuomenės dalyvavimas būtų finansuojamų programų pagrindas.
- Visuomenės dalyvavimas moksle turi būti laikomas sudedamąja Tyrimų ir inovacijų sistemos dalimi.

C. Integruotų tyrimų ir inovacijų modelių, reaguojančių į visuomenės poreikius populiarinimas

- Visuose lygmenyse, pradedant regionais ir baigiant visa Europa, turėtų būti remiami projektai, įtraukiantys įvairias suinteresuotas šalis, taip pat ir piliečius.
- Menas – viena iš sričių, skatinančių domėtis mokslo pasiekimais ir padedančių ugdyti kritinį mąstymą. Visų lygių politikai turėtų remti meną, mokslą ir technologijas integruojančius daugiadisciplinius projektus ir iniciatyvas.

D. Apsikeitimas gerosiomis patirtimis

- ES Tyrimų ir inovacijų bendrosios programos turi remti:
 - dalijimąsi gerosiomis patirtimis, įkvėpiančiomis dalyvauti tyrimų procesuose (pavyzdžiui, specialūs renginiai, dialogų platforma, internetinė erdvė informacijai dalintis tarp Europos finansuojamų visuomenės dalyvavimą skatinančių projektų);
 - projektus, interaktyvių veiklų pagalba skatinančius piliečius įsitraukti į mokslo ir inovacijų kūrimo procesą;
 - naujas veiklas, pavyzdžiui, programiųjų maratonus, skatinančius visuomenės susidomėjimą inovacijomis;
 - apdovanojimus, pavyzdžiui, Europos mokslo sostinės / regiono apdovanojimą, ugdančią žmonių mokslinę dvasį ir mokslinės savimonės identitetą.

SPARKS PATIRTIS

SPARKS projekto metu buvo sukurtas įkvėpiančias turinys, o piliečių susidomėjimas mokslu ir smalsumas buvo žadinamas tema, kuri yra svarbi kiekvienam – technologiniais pokyčiais sveikatos ir medicinos srityje. Visą Europą apkeiliavusią SPARKS parodą „Daugiau nei laboratorija: pasidaryk pats mokslo revoliucija“ aplankė daugiau nei milijonas lankytojų. Parodos lankytojams buvo pristatytos įkvėpiančios istorijos žmonių, savo veikla prisidedančių prie mokslo ir inovacijų kūrimo, taip pat ir vietinių tyrimų projektų įgyvendinimo praktiniai pavyzdžiai. Šalia parodos vyko novatoriški renginiai, kuriuos organizavo vietiniai partneriai – įvairios suinteresuotųjų šalių grupės. Surinkti duomenys rodo, kad:

- parodos metu surinktų duomenų rezultatai leidžia manyti, kad pristatytos istorijos rado platų atgarsį lankytojų širdyse ir paskatino juos įsitraukti į dialogą.
- 90 proc. respondentų sutiko, kad paroda „Daugiau nei laboratorija: pasidaryk pats mokslo revoliucija“ privertė susimąstyti, o parodos tema lankytojams pasirodė ypač aktuali.
- Galimybė pabendrauti su specialistais ir pasirinktų temų aktualumas paskatino piliečius dalyvauti būsimuose renginiuose.
- Programiųjų maratonai buvo ypač veiksmingas įrankis, sudominęs lankytojus inovacijų kūrimo procesu.

2 REKOMENDACIJA: SUTEIKTI ĮVAIROVĖS

Skatinti visuomenės dalyvavimą, įskaitant ir sunkiai pasiekiamas gyventojų grupes, skatinant bendradarbiavimą tarp suinteresuotųjų šalių, kurios paprastai nedalyvauja tyrimų ir inovacijų kūrimo procesuose.

Photo: Anouk Wipprecht Ars Electronica by Florian Voggeneder

“

Dauguma lankytojų nustebo pamatę, kad medicininio ir (arba) inžinerinio išsilavinimo neturintys žmonės sukūrė neįtikėtinus išradimus, padedančius jiems patiems ir kitiems tam tikromis ligomis sergantiems žmonėms patogiau gyventi. Dauguma lankytojų pabrėžė, kad tai yra pagrindinė parodos siunčiama žinutė ir būtent ji paskatino juos įsitraukti.

*Vietinis SPARKS organizatorius
– Liuksemburgo mokslo centras,
Liuksemburgas*

”

LOGINIS PAGRINDIMAS

Europos piliečiai yra labai skirtingi (pagal amžių, kultūrą, išsilavinimą, socialinę ir ekonominę padėtį, etninę kilmę, religiją, lytinį identitetą ir daugelį kitų veiksnių). Įtraukiant piliečius į tyrimų ir inovacijų kūrimo procesus yra būtina atsižvelgti į šią įvairovę ir tinkamai atstovauti visas grupes, siekiant, kad vykdomi tyrimai bei kuriamos inovacijos atitiktų visų, o ne tik pavienių grupių poreikius. Netradicinis tarpdisciplininis bendradarbiavimas, pavyzdžiui, tarp menininkų ir mokslininkų, yra veiksmingas būdas paskatinti susidomėjimą mokslu ir suteikia naujų visuomenės įtraukimo į mokslą galimybių, taip pat skatina palankesnę visuomenės požiūrį ir mokslo bei inovacijų suvokimą.

REKOMENDUOJAMI VEIKSMAI

A. Identifikuoti neatstovaujamas grupes ir jas įtraukti

- ES Tyrimų ir inovacijų bendrosios programos turėtų:
 - skatinti dalyvavimą ir didinti informavimą apie mokslą per tyrimų ir inovacijų projekto veiksmus;
 - identifikuoti ir įgyvendinti veiksmus, įtraukiančius tyrimų ir inovacijų programose neatstovaujamas grupes.

B. Paskatinti įvairių suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą

- ES Tyrimų ir inovacijų bendrosios programos turėtų:
 - remtis moksle dalyvaujančių organizacijų patirtimi, puoselėjant įvairių suinteresuotųjų šalių (įskaitant menininkų, atlikėjų, literatūros ir taikomųjų menų atstovų) partnerystę ir skatinant jų domėjimąsi mokslu;
 - susieti šį procesą su jau egzistuojančiomis inovacijų ekosistemomis regioniniu lygmeniu.

C. Stiprinti ryšius su visuomene

- Tyreėjams ir kitiems tyrimų bei inovacijų kūrimo procese dalyvaujantiems asmenims turi būti atlyginta už ryšių su visuomene stiprinimą ir visuomenės narių įtraukimą į šiuos procesus.
- Pasitelkti vietines organizacijas, padedančias pasiekti sunkiai pasiekiamas visuomenės grupes ir įtraukti jas į tyrimų bei inovacijų kūrimo veiklas.
- Mokslo ir meno centrai, kurdami veiklos strategijas, turėtų integruoti meno ir mokslo dimensijas.

SPARKS PATIRTIS

SPARKS parodos organizatoriams, pasitelkus meną, kaip priemonę dialogui užmegzti, pavyko pasiekti sunkiai pasiekiamas visuomenės grupes. SPARKS parodoje buvo eksponuojami novatoriški produktai ir paslaugos, sukurti bendradarbiaujant žingeidiems visuomenės nariams ir mokslininkams, taip pat ir vietiniai pavyzdžiais, meno kūriniai ir vietinės partnerystės pavyzdžiai. Vietiniai parodos organizatoriai užmezgė tarpdalykines partnerystes, drauge su partneriais organizavo daugybę renginių, skatinančių dialogą tarp visuomenės ir moaklininkų. Svarbiausios išvados:

- Vienas svarbiausių organizuotų veiklų sėkmės veiksniai yra tai, kad buvo įtraukti ekspertai, atstovaujantys skirtingoms sritims ir nuomonėms ir skatinantys įvairiapusišką dialogą.

- „Reversed Science Cafe“ formatas yra itin tinkamas norint paskatinti profesionalų ir skirtingų visuomenės grupių dialogą.
- Vietinio atvejo pristatymas ir ekspozicijos kūrimas paskatino SPARKS partnerius mąstyti kūrybiškai. Parodos kuratoriai turėjo rasti ir paskatinti partnerius išsiugdyti į žmones orientuotą, atsakingą požiūrį į tyrimų ir inovacijų kūrimo procesą.
- Parodoje eksponuoti meno kūriniai pasitarnavo kaip tarpininkai tarp visuomenės ir mokslo. Buvo ypač svarbu parodyti, kad meno kūriniai taip pat prilygsta mokslininkų kuriamoms istorijoms ir gali padėti sukurti tvirtas sąsajas tarp meno ir mokslo.

3 REKOMENDACIJA: ĮTVIRTINTI

Skatinti organizacijas, profesionalų tinklus ir atskirus individus įtvirtinti visuomenės dalyvavimą savo įgyvendinamoje politikoje ir vykdomoje veikloje.

Photo: Engagement exercise at Sparks Final Forum

“

SPARKS projektas suteikia galimybę aplinkos ir socialinių mokslų tyrimų grupei užmegzti vietinius partnerystės santykius per dalyvaujamąją veiklą. Mes surengėme labai įdomias diskusijas su specialistais ir piliečiais, kurios padėjo suformuluoti pažangą skatinančias išvadas.

*Vietinis SPARKS organizatorius
ESSRG, Vengrija*

”

LOGINIS PAGRINDIMAS

Egzistuoja daugybė pavyzdžių, rodančių, jog piliečių dalyvavimas mokslinėje veikloje gali būti pasitelktas tenkinant visuomenės poreikius tyrimų ir inovacijų procesuose. Šiuo metu didžiausias iššūkis yra įtvirtinti šių principų taikymą visų tyrimų ir inovacijų kūrimo procese dalyvaujančių šalių praktinėje veikloje ir įgyvendinamoje politikoje. Tvarumas ir visuomenės įtraukimo didinimas gali būti įmanomi tik tada, kai šiais principais savo veiklose vadovaujasi tiek atskiri individai, tiek ir organizacijos.

REKOMENDUOJAMI VEIKSMAI

A. Remti visuomenės įtraukimo į mokslą įtvirtinimą

- ES Tyrimų ir inovacijų bendrosios programos turėtų:
 - Stiprinti nuolatinę paramą bendradarbiavimui tarp Europos suinteresuotų šalių tinklų, taip užtikrinant, kad į tyrimų ir inovacijų kūrimo veiklas būtų įtraukta kuo daugiau dalyvių.
 - Skirti daugiau dėmesio mokslininkų mokymams, gebėjimų ugdymui ir partnerystės programoms, taip įtvirtinant visuomenės dalyvavimo svarbą jų atstovaujamosiose organizacijose.
 - Pristatyti „Visuomenės dalyvavimo lyderio“ vardą, kurį būtų galima suteikti toms įstaigoms, kurios vykdydamos savo veiklas įtraukia visuomenės atstovus. Suteiktas vardas galėtų suteikti pranašumą vertinant organizacijos projektinius pasiūlymus.
- Siekdama tinkamiau reaguoti į visuomenės poreikius, Europos Komisija turėtų plėsti ekspertų ir konsultantų grupes, į jas įtraukdama gerą reputaciją turinčias ir pripažintas organizacijas bei profesionalų tinklus.
- Visų lygių politikos kūrėjai turėtų remtis SPARKS projekto sukaupia patirtimi ir pasinaudoti visuomenės įtraukimo modeliais kurdami ir įgyvendindami „SMART Specialisation 2.0“ strategijas.
- Moksliniai projektai turėtų parodyti, kad buvo atsižvelgta į visuomenės dalyvavimą, o jos požiūris buvo pastebimai išreikštas.

B. Užtikrinti visuomenės dalyvavimo tvarumą

- Visų lygių politikos formuotojai, pasinaudodami SPARKS projekto metu sukurtomis metodikomis, turėtų remti visuomenės įsitraukimą skatinančią partnerystę tarp privataus ir viešojo sektoriaus. Siekdama įtvirtinti visuomenės dalyvavimą visose šalyse narėse, Europos Komisija turėtų atsižvelgti į įvairių suinteresuotųjų šalių nuomonę apie inovacijas ir įtraukti jas į holistinę industrinės politikos strategiją, neapsiribojančią socialiniu verslumu ir įmonių socialine atsakomybe.

SPARKS PATIRTIS

SPARKS projekto metu buvo parengtos ir išbandytos technikos, tokios kaip „Reverse Science Cafe“, inkubaciniai seminarai, scenarijų kūrimo užsiėmimai, „Pop-up“ mokslo krautuvės ir „Science Espresso“ diskusijos, kurios galėtų būti panaudotos visuomenės dalyvavimo ir tarpdalykiniuose procesuose. Surinktų duomenų analizė rodo, kad organizatoriai mielai rengs panašaus pobūdžio renginius ateityje.

Visi SPARKS projekte dalyvavę partneriai pradėjo projektą nuo vietinės partnerystės tarp įvairių suinteresuotųjų šalių

kūrimo. Daugelis jų sutinka, jog tokia patirtis padėjo pamatus ilgalaikiam bendradarbiavimui ir naujiems projektams, peržengusiems SPARKS projekto ribas. SPARKS projektas yra pavyzdys, parodantis kaip visuomenė, pasinaudodama šiomis partnerystėmis, galėtų labiau įsitraukti į mokslą ir inovacijų kūrimo procesus.

Vietinio atvejo identifikavimas ir pristatymas suteikė galimybę partneriams apmąstyti visuomenės dalyvavimo ir piliečių įtraukimo į mokslinę veiklą svarbą.

4 REKOMENDACIJA: MAKSIMALIAI DIDINTI

Panaudoti ir kiek įmanoma didinti mokslo muziejų, mokslo centrų, mokslo krautuvių ir kitų įstaigų vaidmenį, tarpininkaujant tarp visuomenės ir mokslininkų.

Photo: Michał Boni at Sparks Forum © Reimar Ott

“

Medicinos studentai dabar dalyvauja rengiant naujas mokymo programas medicinos bei sveikatos tematika „AHHAA“ mokslo centre. Praktinių seminarų metu studentai nurodė, kad iš visuomenės jie pasisėmė daug naujų idėjų, kurias norėtų giliau išanalizuoti būsimų studijų ir tyrimų metu.

Vietinis SPARKS organizatorius „AHHAA“ mokslo centras, Estija

”

LOGINIS PAGRINDIMAS

Mokslo muziejai, mokslo centrai ir mokslo krautuvės yra traukos centrai, galintys sujungti visuomenę ir mokslininkus. Neformali, draugiška aplinka bei profesionalūs darbuotojai yra svarbiausia šio proceso grandis. Siekiant įtraukti visuomenės narius į tyrimų ir inovacijų kūrimo veiklas bei užtikrinti realią šių veiklų naudą visuomenei, būtina įgalinti šiuos centrus bei stiprinti jų pajėgumus ir įgūdžius.

REKOMENDUOJAMI VEIKSMAI

A. Remti esamas erdves

- ES Tyrimų ir inovacijų bendrosios programos turėtų:
 - užtikrinti nuolatinę paramą muziejams, mokslo centrams ir mokslo krautuvėms, stiprinti jų padėtį, skatinti bendradarbiavimą su kitais tyrimus vystančiais ir inovacijas kuriančiais centrais;
 - remti vietinius mokslo muziejus, mokslo centrus ir mokslo krautuves, tarpininkaujančias tarp tyrimų ir inovacijų veikla suinteresuotų šalių ir visuomenės atstovų.

B. Dalintis gerąja patirtimi

- ES Tyrimų ir inovacijų bendrosios programos turėtų:
 - remti projektus, kuriančius erdves eksperimentavimui ir inovacijų kultūrai, tokias kaip mokslo centrai ir muziejai, mokslo krautuvės, meno erdvės, „realybės laboratorijos“, kūrybinės dirbtuvės ir kt. Šių erdvių galimybės didinti visuomenės įtraukimą ir dalyvavimą iki šiol nėra visiškai išnaudotos;
 - remti projektus, kuriančius tarpdisciplinines sąsajas (tarp technologijų, humanitarinių ir socialinių mokslų bei kūrybinės veiklos);
 - remti dalijimąsi geriausiomis patirtimis tarp mokslo muziejų, mokslo centrų ir mokslo krautuvių.

C. Dėmesys vietinėms / regioninėms dimensijoms

- Vietiniai sprendimų priėmėjai turėtų aiškiai įvardinti ir remti visuomenės dalyvavimą remiančias institucijas. Šios institucijos turėtų būti aprūpintos ištekliais, joms turėtų būti sudarytos galimybės vykdyti ilgalaikius projektus.

D. Investicijos į įgūdžių ugdymą

- Vietinės partnerystės turėtų užtikrinti erdvę, skirtą visuomenės dalyvavimui. Šioje erdvėje turėtų dirbti kvalifikuoti specialistai. Investicijos į jų mokymus turėtų būti įtrauktos į žmogiškojo kapitalo valdymo programas ar panašias priemones.

SPARKS PATIRTIS

SPARKS projekto metu parengtos metodologijos, skatinančios mokslo centrų augimą ir plėtrą. Projekto metu įrodyta, kad mokslo centrai, mokslo krautuvės, bendruomenės laboratorijos ir kūrybinės dirbtuvės, kuriose gimsta inovacijos, yra ideali erdvė visuomenės dalyvavimui. Nauja ir novatoriška SPARKS projekto metu pasiūlyta veikla pastebimai prisidėjo prie mokslo centrų specialistų įgūdžių ugdymo.

- 75 proc. parodos „Daugiau nei laboratorija: pasidaryk

pats mokslo revoliucija“ lankytojų ir 82 proc. SPARKS renginių dalyvių nurodė, kad mokslo muziejai ir mokslo centrai yra tinkama vieta dalintis mintimis ir diskutuoti. Be to, didžioji dalis tvirtai tiki SPARKS kuriama verte.

- SPARKS suteikė erdvę dalintis mintimis apie piliečių kuriamas inovacijas ir remiamus tyrimus: 14 „atvirkštinio mokslo kavinių“ (angl. „Reversed Science Cafe“) metu buvo padėti nauji visuomenės tyrimai (iš visų 27 organizuotų kavinių, apie kurias turimi duomenys).

5 REKOMENDACIJA: PADEMONSTRUOTI

Įvertinti visuomenės dalyvavimo moksle ir inovacijų kūrime visuomeninę bei individualią įtaką.

Photo: Sparks Forum © Reimar Ott

“

Parodos lankytojai turėjo galimybę sudalyvauti į vartotoją orientuotose sesijose, kurių metu buvo diskutuojama, kaip suvokiami šiuo metu vykdomi tyrimai, ir stengiamasi suprasti, kaip galutinis vartotojas vertina pasiektus rezultatus. Tokių sesijų rezultatai aptariami vidinėse diskusijose, siekiant nustatyti galimas ateities darbo kryptis.

SPARKS praktinio pavyzdžio tyrimas
„BITalino“, Portugalija

”

LOGINIS PAGRINDIMAS

Dabartiniai įtakos ir kuriamos vertės vertinimo indikatoriai tyrimų ir inovacijų srityje paprastai grindžiami ekonominės veiklos rezultatais. Toks vertinimas dažnai neatsižvelgia į teigiamą įtaką, kurią visuomenės narių dalyvavimas mokslo ir inovacijų kūrimo procese daro socialinei gerovei. Įprasti vertinimo metodai neleidžia pademonstruoti asmeninių gebėjimų augimo.

Siekiant nustatyti atsakingų tyrimų ir inovacijų vertinimo indikatorius buvo suburta ES atsakingų tyrimų ir inovacijų politinių indikatorių ekspertų grupė bei sukurti įrankiai atsakingų tyrimų ir inovacijų vertinimui bei naudos stebėjimui. Tačiau šiuos indikatorius reikia nuolat tobulinti ir papildyti visuomenės dalyvavimo moksle pavyzdžiais.

REKOMENDUOJAMI VEIKSMAI

A. Didinti žinomumą

- ES Tyrimų ir inovacijų bendrosios programos turėtų:
 - remti renginius bei projektus, didinančius tyrimų ir inovacijų kuriamos naudos žinomumą;
 - remti aukšto lygio konferencijas bei renginius, kurių metu plačiam klausytojų ratui būtų pristatoma atvirojo mokslo nauda bei vertė.

B. Įvertinti

- ES Tyrimų ir inovacijų bendrosios programos turėtų remti atsakingų tyrimų ir inovacijų politikos nuostatų įgyvendinimo stebėjimą ir vertinimą. Toks vertinimas turėtų būti pagrįstas ES atsakingų tyrimų ir inovacijų politinių indikatorių ekspertų grupės darbu bei jų sukurtais įrankiais. Į vertinimą rekomenduojama įtraukti visas suinteresuotus šalis.
- Europos ir nacionaliniu lygmeniu politikos kūrėjai turėtų remti dalijimąsi sukurtais vertinimo metodais, publikacijomis, ataskaitomis ir mokymo programomis.
- Visuomenės įtraukimo ir dalyvavimo vertinimo kriterijai turėtų būti taikomi vertinant tiek organizacijų, tiek ir tinklų vystymąsi, taip pat ir vertinant individualius pasiekimus.

SPARKS PATIRTIS

SPARKS projekto metu buvo įrodyta, kad politikos kūrėjams, tyrėjams ir kitiems suinteresuotiems subjektams įsitraukus į dialogą su piliečiais bei atsižvelgiant į jų nuomonę bei sukaupą patirtį, stiprėja individualios piliečių galios bei noras dalyvauti demokratinėje veikloje.

SPARKS projekto metu surinkti duomenys ir jų analizė padėjo conceptualizuoti projekto metu sukaupias žinias bei jų daromą poveikį informuojant apie atsakingų tyrimų bei inovacijų praktiką sveikatos apsaugos, mokslo bei technologijų srityse. Projekto metu buvo parengti indikatoriai, leidžiantys įvertinti visuomenės įsitraukimą į šias veiklas bei įvardinti

veiksmus, susijusius su sėkmingu naujų formatų ir metodų plėtojimu. Analizės rezultatai pagrindžia šias rekomendacijas.

- 88 proc. respondentų sutinka, kad dalyvavimas renginiuose paskatino juos dalintis savo įžvalgomis (įskaitant 55 proc. visiškai su tuo sutinkančiųjų).
- 12 „Science Espresso“ diskusijų bei 7 protų mūšiai paskatino naujų bendradarbiavimo formų atsiradimą.
- 12 naujų projektų gimė po SPARKS organizuotų vietinių renginių.

MAY 2018

Sparks project,
Grant Agreement
No. 665825

WWW.SPARKSPROJECT.EU

SPARKS_EU

SPARKS EU

SPARKS PROJECT

Funded by the Horizon 2020
Framework Programme
of the European Union

